

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1946 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspositionen gjorda framställningar om anslag till bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd samt om anslag till dyrtidstillägg å ersättning åt blinda, dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag, m. m., dels ock en motion, väckt i anledning av sistnämnda proposition.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å driftbudgeten under femte huvudtiteln (punkterna 51 och 63 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1946/47 såsom förslagsanslag anvisa dels till Bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd 62 600 000 kronor, dels ock till Dyrtidstillägg å ersättning åt blinda 670 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t genom en den 5 april 1946 dagtecknad proposition, nr 231, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag,
- 2) lag angående ändring i lagen den 1 december 1944 (nr 751) om provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd,
- 3) lag om ändrad lydelse av 2 och 6 §§ lagen den 1 juni 1945 (nr 233) om provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd samt
- 4) förordning om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å blindhetersättningar,

dels ock å driftbudgeten under femte huvudtiteln för budgetåret 1946/47 till Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd anvisa ett förslagsanslag av 87 000 000 kronor.

Nyssnämnda författningsförslag äro av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1946. 6 saml. 2 avd. Nr 1.

1) **Förslag**

till

Lag**om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å folkpensioner,
invalidunderstöd och barnbidrag.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggspension, eller invalidunderstöd eller barnbidrag skall erhålla dyrtidstillägg därå för var och en av perioderna oktober—november 1946, december 1946—januari 1947 och februari—mars 1947 med belopp, motsvarande hälften av folkpensionens, invalidunderstödet eller barnbidragets belopp för respektive period, samt för vart och ett av tredje kvartalet 1946 och andra kvartalet 1947 med följande belopp, nämligen

i fråga om folkpension eller invalidunderstöd	35	kronor,
beträffande barnbidrag för ett barn	25	» ,
» » » två »	44	» ,
» » » tre »	62	» 50 öre samt
» » » varje barn däröver ytterligare	12	» 50 » .

Där sålunda för tredje kvartalet 1946 eller andra kvartalet 1947 bestämt belopp understiger en tredjedel av folkpensionens, invalidunderstödet eller barnbidragets belopp för kvartalet, skall dock dyrtidstillägg för kvartalet utgå med en tredjedel av kvartalsbeloppet. Dyrtidstillägg å barnbidrag utgår å det barnbidragsbelopp, som belöper å barnet, innan avdrag för inkomst jämlikt 6 § 2 mom. andra stycket lagen om barnbidrag verkställts.

Dyrtidstillägg utbetalas å den tid och i den ordning Konungen bestämmer. Där tillägg förfaller till betalning en gång varje tilläggsperiod och förfallotiden inträffar tidigare än under periodens sista månad, utgår tillägget med oförändrat belopp, även om tilläggspensionen, invalidunderstödet eller barnbidraget minskas eller upphör att utgå efter den månad, under vilken förfallotiden inträffar. Där tillägg förfaller till betalning flera gånger under samma tilläggsperiod, må tillägget höjas så, att detsamma varje gång kan utbetalas jämnt i totalt ören. Dyrtidstillägg utgår icke, där tilläggspension, invalidunderstöd eller barnbidrag upphört att utgå, när dyrtidstillägg eljest skulle hava förfallit till betalning.

2 §.

Till kostnaderna för i denna lag avsedda dyrtidstillägg bidraga kommuner med belopp motsvarande för ort tillhörande ortsgrupp 1 23,8

procent, för ort tillhörande ortsgrupp 2 21,4 procent och för ort tillhörande ortsgrupp 3 21 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1946 och 1947 utanordnade tilläggs pensioner, invalidunderstöd och barnbidrag samt

landsting med belopp motsvarande 22,8 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1946 och 1947 utanordnade tilläggs pensioner och invalidunderstöd.

Återstående kostnad bestrides av staten.

3 §.

Bestämmelserna i lagarna om folkpensionering och om barnbidrag skola, där ej annat följer av 1 och 2 §§, i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägg som avses i denna lag; dock äger Konungen uppdraga åt pensionsstyrelsen eller med avseende å fall, som beröra även postverket, åt pensionsstyrelsen och generalpoststyrelsen gemensamt att meddela de närmare föreskrifter som, utöver vad denna lag innehåller, finnas erforderliga för lagens tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

2) F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i lagen den 1 december 1944 (nr 751) om provisoriska förstärkningar av tilläggs pensioner och invalidunderstöd.

Härigenom förordnas, att 1, 2, 3 och 5 §§ lagen den 1 december 1944 om provisoriska förstärkningar av tilläggs pensioner och invalidunderstöd¹ skola erhålla följande ändrade lydelse.

1 §.

Till den, vilken åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggs pension, eller invalidunderstöd, skola såsom provisoriska förstärkningar av tilläggs pensionen eller understödet för varje budgetår utgå

a) två belopp, vartdera utgörande femtio kronor,

¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1945: 231.

b) två belopp, vardera motsvarande folkpensionens eller invalidunderstödet belopp för en månad.

Till ogift person ävensom till den, vars make fyllt 60 år och ej för egen del åtnjuter tilläggspension, invalidunderstöd, utjämningspension eller utjämningsunderstöd, skall utöver vad i första stycket sägs såsom provisorisk förstärkning utgå ett ytterligare belopp å 100 kronor.

2 §.

Vid bedömande huruvida rätt till visst såsom provisorisk förstärkning utgående belopp föreligger skall avseende fästas allenast vid om tilläggspension eller invalidunderstöd utgår för den månad, varunder förstärkningsbeloppet i allmänhet må tidigast utbetalas.

Förstärkningsbelopp skall utgå oavkortat jämväl i fall då tilläggspension eller invalidunderstöd icke utgår under hela budgetåret.

3 §.

Bestämmandet av huruvida förstärkning skall utgå med det i 1 § andra stycket angivna beloppet skall ske med hänsyn till förhållandena den 15 i andra månaden före den, under vilken beloppet i allmänhet må tidigast utbetalas.

Har den, som är gift, efter den i första stycket angivna tidpunkten kommit i åtnjutande av pension eller understöd, som skulle berättiga till sådan förstärkning under budgetåret, som avses i 1 § första stycket under a), skall dylik förstärkning dock icke utgå, där pensions- eller understödstagarens make för samma budgetår är berättigad till förstärkning med det i 1 § andra stycket angivna beloppet.

5 §.

Till kostnaderna för provisoriska förstärkningar bidra för varje budgetår

kommuner med belopp motsvarande för ort tillhörande ortsgrupp 1 77,8 procent, för ort tillhörande ortsgrupp 2 64,2 procent och för ort tillhörande ortsgrupp 3 56 procent av deras andelar i kostnaderna för tilläggspensioner och invalidunderstöd, vilka utanordnats under det kalenderår, under vilket budgetåret börjar löpa, samt

landsting med belopp motsvarande 68,6 procent av deras andelar i kostnaderna för tilläggspensioner och invalidunderstöd, vilka utanordnats under nyssnämnda kalenderår.

Återstående kostnad bestrides av staten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

3) **Förslag**

till

Lag

**om ändrad lydelse av 2 och 6 §§ lagen den 1 juni 1945 (nr 233) om
provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd.**

Härigenom förordnas, att 2 och 6 §§ lagen den 1 juni 1945 om provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Utjämningspension och utjämningsunderstöd utgå för år räknat med följande belopp, nämligen

a) för ogift person ävensom för den, vars make fyllt 60 år och ej för egen del åtnjuter tilläggspension, invalidunderstöd, utjämningspension eller utjämningsunderstöd, 270 kronor samt för annan 170 kronor, i båda fallen med avdrag av det belopp, varmed vederbörandes årsinkomst må överstiga den lägsta årsinkomst, som skulle hava uteslutit honom från rätt till tilläggspension eller invalidunderstöd;

b) för den, som enligt a) är berättigad till utjämningspension, ytterligare ett belopp, motsvarande fem tolfte delar av honom tillkommande folkpension.

Vid utjämningspensionens — — — femtiotal ören.

6 §.

Inträffar ändring i de förhållanden som enligt vad som stadgas i 2 § första stycket under a) äro avgörande för om utjämningspension eller utjämningsunderstöd skall beräknas med utgångspunkt från beloppet 270 eller 170 kronor, må pensionen eller understödet i enlighet därmed ökas eller minskas. Dylig jämkning må verkställas av pensionsstyrelsen även utan ansökning eller föregående prövning av pensionsnämnd.

I övrigt — — — lagens tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

4) Förslag
till
Förordning
om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å blindhetsersättningar.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Den som åtnjuter blindhetsersättning skall under budgetåret 1946/47 av statsmedel erhålla dyrtidstillägg därå med 208 kronor för år räknat.

Dyrtidstillägg utbetalas å den tid och i den ordning Konungen bestämmer. Om tillägg, som skall utbetalas kvartalsvis, förfaller till betalning tidigare än under kalenderkvartalets sista månad, utgår tillägget med oförändrat belopp, även om blindhetsersättningen upphör att utgå efter den månad, under vilken förfallotiden inträffar. Dyrtidstillägg utgår icke, där blindhetsersättning upphört att utgå, när dyrtidstillägget eljest skulle hava förfallit till betalning.

2 §.

Bestämmelserna i förordningen om blindhetsersättning skola, där ej annat följer av 1 §, i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägg; dock äger Konungen uppdraga åt pensionsstyrelsen att meddela de närmare föreskrifter som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1946.

I anledning av propositionen nr 231 har inom andra kammaren väckts en motion, nr 482, av fru *Alvén* och fru *Nordgren*.

Motionärerna hemställa, att riksdagen måtte besluta, att till 1 § i förslaget till lag angående ändring i lagen om provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd göres följande tillägg: »Vid tillämpningen av denna lag må, där särskilda skäl föreligga, gift pensionsberättigad anses såsom ogift.»

Propositionen nr 231, såvitt angår de framlagda författningsförslagen, samt nyssnämnda motion ha hänvisats till lagutskott och tilldelats andra lagutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till statsutskottet. Enligt överenskommelse mellan statsutskottet och andra lagutskottet ha propositionen och motionen samt ovannämnda punkter i statsverkspropositionen hänskjutits till behandling av sammansatt stats- och andra lagutskott.

Beträffande de skäl som utöver vad nedan angives anförts till stöd för de genom propositionen nr 231 framlagda förslagen och för ovannämnda, i statsverkspropositionen gjorda anslagsäskanden ävensom i fråga om de skäl motionärerna andragit till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till propositionerna och motionen.

Genom propositionen nr 220 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om folkpensionering, m. m. Propositionen grundar sig å ett av socialvårdskommittén den 29 november 1945 avgivet betänkande i ämnet. I årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkt 52) har anförts, att då en på socialvårdskommitténs förslag grundad ny lagstiftning icke torde kunna träda i kraft förrän tidigast den 1 januari 1948, en ökning av de nuvarande provisoriska förstärkningarna syntes vara väl motiverad. I enlighet härmed har inom socialdepartementet upprättats en promemoria angående ytterligare provisoriska förstärkningar under budgetåret 1946/47 av tilläggs pensioner och invalidunderstöd m. m., varefter genom remiss yttranden över promemorian inhämtats från statskontoret, pensionsstyrelsen, generalpoststyrelsen, socialvårdskommittén, svenska landskommunernas förbund, svenska stadsförbundet och svenska landsförbundet. I propositionen nr 220 föreslås, att den nya lagstiftningen om folkpensionering skall träda i kraft den 1 januari 1948.

Propositionen nr 231 innehåller å s. 14—19 en redogörelse för promemorian och de däröver avgivna yttrandena. Utskottet får hänvisa till denna redogörelse.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen nr 231 efter den nyss nämnda redogörelsen till en början behandlat frågan om bestämmandet av storleken av den dyrtidskompensation, som för budgetåret 1946/47 skall tillkomma dem, vilka åtnjuta folkpension, invalidunderstöd, barnbidrag eller blindhetsersättning, samt därvid anført:

»Jag vill erinra om att vid tidpunkten för avlåtande till 1945 års riksdag av Kungl. Maj:ts proposition nr 151 angående motsvarande dyrtidskompensation för innevarande budgetår socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1935 som basår uppgick till 154. Då riksdagen sedermera hade att taga ställning till frågan hade motsvarande tal stigit till 155. Index talet per den 1 januari 1946 var 154. Vid sådant förhållande torde ifrågavarande dyrtidskompensation böra bibehållas vid oförändrad storlek. Av skäl som i det följande komma att närmare angivas har jag ej funnit anledning att, på sätt pensionsstyrelsen föreslagit, vidtaga någon ändring i det nuvarande systemet av dyrtidstillägg och provisoriska förstärkningar utöver införandet av ytterligare dylika förstärkningar. Dyrtidstilläggen å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag böra alltså enligt min mening även under nästa budgetår utgå med tre procentuella och två fixa tillägg och dyrtids-

tilläggen å blindhetsersättningarna med 208 kronor, motsvarande i avrundat belopp fem extra månadsutbetalningar. Beträffande de tider tilläggen skola avse har jag ej funnit anledning föreslå ändring i vad som för närvarande gäller. Jämväl kommunernas och landstingens bidrag böra bliva oförändrade.»

Vidare har *föredragande departementschefen* i propositionen nr 231 beträffande den ifrågasatta utökningen av de provisoriska förstärkningarna av tilläggs pensioner och invalidunderstöd yttrat:

»I årets statsverksproposition har jag antytt, att de väsentliga förbättringar i folkpensionärernas ställning, som bli följden av ett genomförande av det numera för riksdagen framlagda förslaget till en reformerad folkpensionering, torde väl motivera en ökning av de pensionsförmåner, vilka för närvarande utgå.

I den i det föregående omnämnda promemoria, vilken upprättats inom socialdepartementet, har såsom en lämplig utväg att åstadkomma en dylik höjning föreslagits en fördubbling av de för närvarande utgående provisoriska förstärkningsbeloppen, såväl det fixa som det procentuella. Vad sålunda föreslagits har i stort sett lämnats utan erinran i de över promemorian inhämtade yttrandena. För egen del finner jag den förbättring av pensionsförmånerna, som ett realiserande av förslaget skulle innebära, vara skälig. Såsom i promemorian erinrats låter det sig näppeligen göra att inom ramen för den bestående ordningen åstadkomma en sådan förhöjning av de nuvarande pensionsförmånerna att dessa i huvudsak komma att motsvara de pensionsbelopp vilka föreslås i den tidigare omnämnda propositionen med förslag till ny folkpensioneringslagstiftning. Med den karaktär av provisorium, som för närvarande i viss mån utmärker folkpensioneringssystemet såsom helhet betraktat, synes det mig också lämpligt att man nu nöjer sig med att förbättra pensionsförmånerna endast i den omfattning som i promemorian föreslagits. Med hänsyn till förstärkningarnas provisoriska natur finner jag vidare anledning icke föreligga, att, såsom vid remissbehandlingen av promemorieförslaget ifrågasatts av pensionsstyrelsen, utbyta den nuvarande konstruktionen av de provisoriska förbättringarna av folkpensioner och invalidunderstöd mot ett system med mera enhetligt utformade tilläggsförmåner. En påbyggnad av det nuvarande systemet synes mig bättre än en dylik omläggning markera, att fråga endast är om en tillfällig åtgärd i avbidan på en mera bestående omläggning av folkpensioneringen. Jag tillstyrker sålunda promemorieförslaget i princip.

Två ledamöter av socialvårdskommittén ha i ett vid kommitténs yttrande fogat särskilt uttalande förklarat, att enligt deras mening de nu föreslagna provisoriska förstärkningarna icke borde få föranleda en höjning av den understödsstandard som tillämpades vid beviljande av kommunala pensionstillskott eller fattigvård åt pensionärer på sådana orter, där denna understödsstandard kunde anses tillfredsställande. Vid tillkomsten av de

provisoriska förstärkningarna framhölls från statsmakternas sida, att stor försiktighet borde iakttagas vid de omprövningar av fattigvårdsunderstöden som kunde komma att vidtagas i anledning av tillkomsten av provisoriska förbättringar av tilläggs pensionerna. Huvudmotivet för de provisoriska förstärkningarna vore nämligen att folkpensionärernas standard i allt för många fall vore för låg. Dessa uttalanden äga i princip giltighet även med avseende å de nu föreslagna ytterligare provisoriska förstärkningarna. Å orter, där understödsstandarden överstiger beloppet av de folkpensioner, som den nya folkpensionsreformen kommer att ge, synes dock anledning icke föreligga att ytterligare höja denna standard. I huvudsak måste det emellertid ankomma på vederbörande kommun att själv avgöra skäligheten av den nivå, till vilken understödsstandarden bör nå upp.

Vad angår tidpunkten för utbetalning av de ytterligare provisoriska förstärkningarna har i promemorian föreslagits, att desamma borde — för tillgodoseende av pensionärernas behov av ekonomisk förstärkning före vinterhalvårets ingång — utbetalas på en gång under oktober månad, därvid utgångspunkten varit att utbetalningstidpunkterna för dyrtidstillägg och redan nu utgående provisoriska förstärkningar skulle bli desamma under nästa budgetår som under innevarande budgetår. Med hänsyn till vad generalpoststyrelsen anfört synes dock utbetalningen under oktober månad böra begränsas att avse endast det fasta förstärkningsbelopp å 50 kronor, som skall utgå till alla tilläggs pensionärer. I enlighet med generalpoststyrelsens hemställan torde det ytterligare belopp å 50 kronor, som skall tillkomma ogifta och vissa gifta pensionärer, böra utbetalas samtidigt med det motsvarande belopp, som redan enligt gällande lagstiftning om provisoriska förstärkningar skall utgå, och sålunda utbetalas under december månad. Utbetalningen av det nya procentuella tillägget torde lämpligen kunna förläggas till februari, under vilken månad eljest icke utgår vare sig dyrtidstillägg eller provisorisk förstärkning. Fördelningen under budgetåret 1946/47 av de särskilda dyrtidstilläggs- och förstärkningsbeloppen skulle följaktligen komma att ske enligt följande utbetalningsplan.

Dyrtidstillägg	Provisorisk förstärkning	Avseende tiden	Utbetalningsmånad
Fixt	procentuell fix (50 kr.)	juli—sept. — —	juli sept. okt.
Procentuellt	fix (50 eller 150 kr.)	okt.—nov. —	nov. dec.
Procentuellt	procentuell	dec.—jan. —	jan. febr.
Procentuellt		febr.—mars	mars
Fixt		april—juni	maj

Såsom i promemorian framhållits måste en höjning av de provisoriska förstärkningarna med ytterligare ett fixt belopp medföra en motsvarande höjning av nu utgående provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd, därest man vill undvika de olägenheter, som sistnämnda förmånsformer äro avsedda att undanröja. I konsekvens härmed föreslår jag i överensstämmelse med promemorieförslaget, att utjämningspensionernas och utjämningsunderstödens maximala belopp höjas till 270 kronor för den, som är ogift eller vars make ej fyllt 60 år och ej för egen del uppbär tilläggspension, invalidunderstöd, utjämningspension eller utjämningsunderstöd, samt till 170 kronor för annan. Till den som är berättigad till folkpension bör härutöver utgå, i stället för såsom för närvarande en tredjedel av pensionens belopp, fem tolfedelar av detta belopp, motsvarande de procentuella tillägg, som tilläggspensionärerna åtnjuta. Vad pensionsstyrelsen anfört om olägenheterna av att för rätten till utjämningspension eller utjämningsunderstöd gälla olika inkomstgränser, när endast endera av två pensionsberättigade makar ansöker om sådan förmån och när båda göra det, synes mig icke påkalla särskild reglering i lag. Olägenheterna torde utan svårighet kunna undvikas, därest vid handläggningen av ärendet göres klart för makarna konsekvenserna av att ansökning göres av båda makarna eller endast av endera av dem. Av pensionsstyrelsens yttrande framgår, att detta förfaringsätt redan tillämpats. Jag finner sålunda ifrågasvarande anmärkning icke böra föranleda någon åtgärd.

För genomförande av vad i det föregående föreslagits erfordras vissa ändringar i lagen om provisoriska förstärkningar och lagen om provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd. I förstnämnda lag erfordras härjämte en ändring i 5 §, i det att grunderna för kommunbidragens beräkning tarva justering i anledning av fördubblingen av de provisoriska förstärkningarnas belopp.»

Ytterligare har *föredragande departementschefen* i propositionen nr 231 anfört:

»Beträffande statsverkets kostnader för dyrtidstillägg för budgetåret 1946/47 å tilläggspensioner, invalidunderstöd, barnbidrag och blindhetsersättningar har i årets statsverksproposition förutsatts att dyrtidstilläggen, såsom jag nu också förordat, bibehållas vid oförändrad storlek. Erforderliga anslag för ändamålet ha äskats i statsverkspropositionen (femte huvudtiteln, punkterna 51, 54 och 63).

Statsverkets kostnader för provisoriska förstärkningar, utjämningspensioner och utjämningsunderstöd bestridas från det å riksstaten upptagna förslagsanslaget till Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd, vilket anslag för innevarande budgetår är upptaget med ett belopp av 44 000 000 kronor. I sitt anslagsäskande för budget-

året 1946/47 har pensionsstyrelsen — med utgångspunkt från nu gällande ordning — beräknat medelsbehovet under anslaget för nämnda budgetår till 43 500 000 kronor. Vid min anmälan av denna anslagsfråga i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkt 52) anförde jag att, i avvaktan å ytterligare utredning om en ökning av de nuvarande provisoriska förstärkningarna, anslaget syntes böra upptagas med allenast beräknat belopp, motsvarande dubbla det av pensionsstyrelsen angivna, eller sålunda med 87 000 000 kronor. Vid bifall till de av mig här förordade förslagen rörande ytterligare provisoriska förstärkningar samt om höjning av nu utgående utjämningspensioner och utjämningsunderstöd synas statsverkets kostnader för ifrågavarande ändamål komma att fördubblas. Jag förordar därför, att det förenämnda förslagsanslaget för nästa budgetår upptages med samma belopp som i statsverkspropositionen preliminärt beräknats eller med 87 000 000 kronor.

Såsom en konsekvens av förenämnda förslag torde vidare få räknas med en ökad belastning av förslagsanslaget till Ersättning till postverket för pensionsutbetalning, vilket i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkt 56) föreslagits upptaget med ett belopp av 1 950 000 kronor. Nämnda merbelastning har av generalpoststyrelsen beräknats till omkring 85 000 kronor. Anledning att på grund härav höja berörda anslag utöver vad i statsverkspropositionen äskats synes icke föreligga.»

Enligt 1 § lagen den 1 december 1944 om provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd skola till den som åtnjuter tilläggspension eller invalidunderstöd såsom provisoriska förstärkningar av pensionen eller understödet utgå dels ett fast belopp och dels ett procentuellt belopp. Det fasta beloppet skall utgöra för ogift person ävensom för den vars make fyllt sextio år och ej för egen del åtnjuter tilläggspension, invalidunderstöd, utjämningspension eller utjämningsunderstöd 100 kronor samt för annan pensions- eller understödstagare 50 kronor. Det procentuella beloppet skall motsvara folkpensionens eller invalidunderstödet belopp för en månad.

Utskottet.

I propositionen föreslås nu en fördubbling av dessa förstärkningsbelopp, såväl det fasta som det procentuella. Detta förslag torde vara väl motiverat med hänsyn till den förbättring i folkpensionärernas ställning, som kommer att inträda efter ikraftträdandet av den föreslagna nya folkpensionsringslagen. Förslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

I motionen II: 482 yrkas, att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring av 1 § i lagen att gift person efter särskild prövning skall kunna i fråga om rätt till de fasta förstärkningsbeloppen likställas med ogift person.

Såsom framhållits under förarbetena till 1944 års lag ha reglerna om den provisoriska pensionsförbättringen måst utformas efter mycket enkla linjer, då eljest tekniska svårigheter skulle uppkomma i samband med faststäl-

lande och utbetalning av förstärkningsbeloppen. Av praktiska skäl är det omöjligt att vid den prövning som skall föregå utbetalningen verkställa någon individuell behovsbedömning. Det har vid lagstiftningens tillkomst förutsetts, att bestämmelserna om förstärkningarna i vissa hänseenden kunna leda till ojämna resultat. Med hänsyn till vad sålunda anförts och då förhållandevis kort tid torde återstå till dess en reformerad folkpensioneringslag genomförts, finner utskottet sig icke böra tillstyrka den av motionärerna föreslagna lagändringen.

I övrigt föranleda de framlagda författningsförslagen samt de i propositionen nr 231 och i statsverkspropositionen, femte huvudtiteln, under punkterna 51 och 63 gjorda anslagsäskandena ingen erinran från utskottets sida.

Frågan om anslag till dyrtidstillägg å barnbidrag har behandlats i utskottets denna dag avgivna utlåtande nr 2.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte antaga förslaget till lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag;

B. att riksdagen måtte med avslag å motionen II: 482 antaga förslaget till lag angående ändring i lagen den 1 december 1944 (nr 751) om provisoriska förstärkningar av tilläggs pensioner och invalidunderstöd;

C. att riksdagen måtte antaga förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 och 6 §§ lagen den 1 juni 1945 (nr 233) om provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd;

D. att riksdagen måtte antaga förslaget till förordning om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 om blindhetsersättningar;

E. att riksdagen måtte för budgetåret 1946/47 under femte huvudtiteln såsom *förslagsanslag* anvisa

a) till *Bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd* 62 600 000 kronor,

b) till *Dyrtidstillägg å ersättning åt blinda* 670 000 kronor samt

c) till *Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggs pensioner och invalidunderstöd* 87 000 000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1946.

På sammansatt stats- och andra lagutskotts vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från statsutskottet: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Mannerskantz*, *Gustaf Iwar Anderson*, *Albertsson*, *Pettersson* i Dahl och *Pettersson* i Degerfors; samt

från andra lagutskottet: herrar *Norman*, *Linder*, *Hallagård*, *Hagård*, *Andersson* i Alfredshem och *Jacobsson* i Igelsbo.
